

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

WIADOMOŚCI CODZIENNE

Rok 1 | Łódź, Sobota, dnia 14 Sierpnia 1926 r. | Numer pojedynczy 20 groszy | № 105

Redakcja otwarta codziennie od godziny 9-ej rano do godziny 8-ej wieczorem bez przerwy.
Redaktor przyjmuje od godziny 6-ej do 7-ej wieczorem.

Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od 11-1 przed południem.
Administracja czynna codziennie od godziny 9-ej rano do godziny 7-ej wieczorem bez przerwy.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Zawadzka 7. Tel. 13-44.
I Filja Administracji: Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 35.
II Filja Administracji: Łódź, Nowomiejska 15. Telefon 34-97.

TROCKI—ZINOWJEW

oto duumwirat, który stoi na czele opozycji.

Krwawe walki bratobójcze. — Antysemityzm rządu. —
Stalin nieznacznie wyciąga rękę do zgody.

Oddziały armji sowieckiej walczą z sobą na Białej Rusi.

Stołpce, 13.8. — Z Mińska donoszą, że zamieszki w Rosji Sowieckiej odbiły się głośnie cichem na Białorusi. Znajdujące się tam wojska sowieckie podzieliły się na dwa wrogie obozy, prowadzące zacięte walki. Pierwszym pułkiem sowieckim, który dał hasło do tych walk, był 37 pułk kawalerji, wchodzący w skład 7-mej samarskiej dywizji. Zaznaczyć należy, że w walkach między poszczególnymi oddziałami dochodzi nawet do użycia artylerji, jak to miało miejsce na północ od odcinka pogranicznego Dziewniki w kierunku na Połock, gdzie przez całą onegdajszą noc słyhało było strzały armatnie. Wielkie zdenerwowanie wykazuje również sowiecka straż graniczna. Według otrzymanych wiadomości, oddziały GPU stoczyły ostrą walkę z zbuntowanymi oddziałami piechoty i kawalerji. Szczegółów narazie brak.

Antysemicki kurs w Sowdepji?

Berlin, 13.8. Rosyjskie demokratyczne pismo „Rul“, redagowane w Berlinie przez p. Hessena, donosi o pewnego rodzaju „antysemityzmie urzędowym“, który się daje odczuć w ostatnich czasach w Rosji sowieckiej. Antysemityzm ten wywołuje masowe dymisje urzędników Żydów. Między innymi zwolniono z zajmowanych stanowisk dyrektora syndykatu przemysłowego Austriacha, komisarza Pieczerskiego, prezesa gab. komiteta wykonawczego w Witebsku Goldmana, dyrektora syndykatu tekstylnego w Moskwie Łapidasę, dyrektora mosk. trustu rolniczego Goldsteina, dyrektora wydziału ekonomicznego najwyższej rady gospodarstwa krajowego Steina i innych. Dymisje te posiadają związek z ruchem opozycyjnym w partji komunistycznej.

Ruch ten wprowadził w partji komunistycznej pewien podział narodowościowy: kierownicy opozycji Zinowjew, Kamieniew, Trocki, Radek, Łaszewicz, Bielenski, Szapiro i inni są z pochodzenia Żydami, natomiast wśród obecnych kierowników większości partji komunistycznej, Stalina, Bucharina, Rykowa, Kallina, Kosijoraz Komarowa, Mienżyńskiego i innych, niema ani jednego Żyda.

Stwierdzenie tej okoliczności przez pismo „Rul“ ma tem większe znaczenie, że pismo to pod żadnym pozorem nie może być podejrzane o uprawianie antysemityzmu.

ODROCZENIE POBORU.

Moskwa 13.8. Napływ poborowych z rocznika, który rozpoczyna służbę w r. b., idzie wyjątkowo opornie. W całym szeregu miejscowości zgłosiło się do poboru zaledwie 30 do 40 proc. poborowych.

Władze sowieckie zmaszone były skutkiem tego odroczyć termin poboru do września, a nawet października r. b. Wydano cały szereg zarządzeń, mających na celu stłumienie tego antymilitarnego odrachu ludności.

Nowe wybory w Rosji.

Moskwa 13.8. Pierwsze wiadomości o odroczeniu zjazdu sowietów, wyznaczonego pierwotnie na październik r. b. do kwietnia 1927 r. okazały się niezapewnić ścisłe. Zwołanie zjazdu sowietów rzeczywiście odroczone, lecz bez wyznaczenia ścisłego terminu. Jednocześnie zapadła uchwała rządu sowieckiego w sprawie dokonania nowych wyborów do wszystkich bez wyjątku sowietów miejskich i wiejskich. Wybory tegoroczne, dokonane dopiero w maju r. b., które przyniosły zupełną klęskę partji komunistycznej, będą unieważnione w październiku r. b. Dotychczas niema żadnych wiadomości, na jakich zasadach zamierza rząd sowiecki przeprowadzić nowe wybory. Istnieją pogłoski, że narówni z partją komunistyczną dopuszczone będą do wyborów włościańskie agrarpowania bezpartyjne oraz partje socjalistyczne, mieniszczików i socjalistów rewolucjonistów.

Stalin chce uzgodnić swe poglądy z przedstawicielami opozycji.

Moskwa 13.8. Nowy kandydat na stanowisko komisarza ludowego do spraw handlu, Massojan, nie objął jeszcze swych funkcji. Przyczyną tego jest to, iż Stalin chce przedtem uzgodnić swoje poglądy z niektórymi przedstawicielami opozycji, nie biorąc jednakże w rachubę grupy Zinowjewa.

Dymisja Kamieniewa.

Lwów 13.8. Według doniesień „Gazety Porannej“ z pogranicza sowieckiego potwierdzają się wiadomości o usunięciu Kamieniewa ze stanowiska komisarza dla handlu.

Następcy Kamieniewa nie zamianowano, gdyż postanowiono skasować komisariat handlu i przekazać jego agendy Sownarhozowi, pozostającemu pod kierunkiem dyktatorskiej trójki z Kajibiszewem i Trockim na czele.

Porozumienie między Trockim i Zinowjewem.

Lwów 13.8. „Gazeta Poranna“ donosi z pogranicza sowieckiego, że wobec nie dojścia z opozycją do porozumienia postanowio chwycić się systemu terrora w stosunku do opozycjonistów. W tym celu udzielono szefowi GPU, Miazżyńskiemu nieograniczonych pełnomocnictw.

Według doniesień jednego z dzienników doszło do ostatecznego porozumienia między Trockim a Zinowjewem na tle spraw zasadniczych.

Od Wydawnictwa.

W związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym ukaże się w niedzielę dnia 29 sierpnia r. b.

Numer Szkolny

„WIAD. CODZ.“

który poświęcony będzie sprawom szkolnictwa.

Numer Szkolny

„WIAD. CODZ.“

redagowany będzie przez wybitne siły pedagogiczne

Numer Szkolny

„WIAD. CODZ.“

zawierać będzie fachowe artykuły, wszechstronnie omawiające sprawy szkolne.

Numer Szkolny

„WIAD. CODZ.“

stanowiąc będzie cenny materiał informacyjny dla szerszego ogółu.

Numer Szkolny

„WIAD. CODZ.“

będzie przeglądem ilustracyjno—opisowym stanu naszego szkolnictwa

Ze względu na znacznie powiększony nakład

Numeru Szkolnego

„WIAD. CODZ.“

i rozesłanie tegoż wszystkim szkołom i instytucjom pokrewnym jest numer ten doskonałą okazją do umieszczenia wszelkich ogłoszeń zakładów szkolnych oraz instytucji, sklepów, składów i przedsiębiorstw związanych pośrednio lub bezpośrednio ze szkolnictwem.

Wszystkich, pragnących umieścić swe inseraty prosimy o niezwłoczne nadesłanie nam swych zleceń wraz z materiałem informacyjnym.

Wszelkie zapytania w sprawie

Numeru Szkolnego

„WIAD. CODZ.“

prosimy skierować do centralnej naszej administracji przy ulicy Zawadzkiej 7, tel. 13—44.

Grand-Kino

Na scenie ostatnie 2 występy

B. Bronowskiego,

Fel'ńskiego, Jastrzębskiej i Ross'ni

Od poniedziałku 16 sierpnia gościnne występy

Rosyjskiego Teatru

artystycznego

„Zielona Papuga“

pod dyrekcją GORJANOWA ze znaną artystką KIELCZEWSKĄ.

Konferencja wojskowa. Warsz. spr. parlam. „Wiad. Codz.“
telef.:

Dzisiaj rano p. Prezydent w towarzystwie adiutantów udał się do min. spraw wojskowych na ul. Nowowiejską, gdzie odbyła się konferencja wojskowa, w której brali udział: szef dep. admn. wiceminister gen. Konarzewski i jego zastępca gen. Górecki. II-gi wiceminister gen. Burhardt—Bukacki i szef sztabu gen. gen. Piskor, Generałowie ci informowali Prezydenta o przebiegu spraw powierzonych ich działalności oraz o całokształcie spraw armii.

Pozatem Prezydent przyjął dziś szefa dep. sprawiedliwości min. spraw wojskowych.

Prezydent Rzpłitej wbrew wczorajszym zapowiedziom z powodu spraw bieżących nie wyjechał wczoraj z Warszawy i wyjeżdża dziś o godz. 5 po południu. Powrót Prezydenta ze Spawy nastąpi w najbliższym czasie gdyż Prezydent weźmie udział w uroczystościach w dniu święta wojskowego w niedzielę.

W Belwederze. Warsz. spr. parlam. „Wia. Codz.“
telef.:

Marszałek Piłsudski konferował wczoraj w ministerjum „spr. wojskowych o sprawach administracji armii z szefem armii gen. Konarzewskim i z gen. Góreckim oraz z szefem depart. budownictwa wojskowego inż. Wielińskim blisko do godz. 2 w nocy.

O podwyżkę płac na G. Śląsku.

KATOWICE, 13.8 (tel. wł.). Dzisiaj odbędzie się zebranie przedstawicieli wielkiego przemysłu z przedstawicielami robotników, którzy prawdopodobnie wystąpią z żądaniem 30 proc. podwyżki płac.

Na dn. 22 b. m. zostało wyznaczone ogólne zebranie delegatów wszystkich organizacji górniczych. Na zebraniu tem, w którym weźmie udział 400 delegatów rozpatrzony będzie obecny stan pertraktacji z przemysłowcami i uchwalone zostaną dalsze wytyczne postępowania.

Strajk węglowy w Anglii dogorywa.

LONDYN, 13.8. „Times“ donosi, iż Cook i Smith mają ciężkie zadanie uspokojenia obecnych nastrojów panujących w okręgach górniczych. Federacja górnicza nie może już dać górnikom żadnego zapewnienia co do rozwiązania własnymi siłami strajku. Inne dzienniki wyrażają przeważnie opinię, iż w poniedziałek znaczna część górników przystąpi do pracy. Rokowania pomiędzy właścicielami kopalń i górnikami w Northinghamshire i Derbyshire doprowadziły do pomyślnego wyniku. Na miejsce wyruszyli przedstawiciele komitetu strajkowego celem powstrzymania górników od pracy. Oficjalny organ partii pracy ogłasza, iż rząd w początku przyszłego tygodnia wznowi rokowania pomiędzy właścicielami kopalń a górnikami.

Eksplzja w fabryce prochu we Włoszech.

RZYM, 13.8 (Tel. wł.) Z Bari donoszą o nowej eksplozji w tamtejszej fabryce prochu. Do tej pory wydobyto z pod gruzów 7 zabitych i 4 ciężko rannych.

Krwawa zbrodnia na Żeliborzu.

Defraudant z poselstwa węgierskiego, zastrzelił urzędniczkę trybunału administracyjnego, poczem 4 kule wpakował sobie w czaszkę.

Z Warszawy donoszą:
Dzisiaj rano przybył do Żeliborza ze Lwowa niejaki Salomon Bohor, który czas jakiś starał się o rękę 23-letniej p. Marji Wierzbickiej.

Nie darzyła go wzajemnością. W tych dniach zażądała stanowczo przerwania dalszych starań, gdyż zostaje narzeczoną pułkownika jednego z mieszkańców Żeliborza.

Bohor dziś o godz. 12 ej w południe przybył na ostateczną rozmowę. Miała ona przebieg niezwykle gwałtowny, a zakończyła się tragicznie.

Odrzucony konkurent jednym strzałem z rewolweru w piersi położył trupem Wierzbicką, poczem wystrzałem w skroń odebrał sobie życie.

Ustalono, iż sprawca krwawej tragedji nazywa się naprawdę Cibor Platti, były sekretarz poselstwa węgierskiego w Warszawie.

Ukrywając się przed ścigającą go policją, posługiwał się ostatnio nazwiskiem Salomon Bohor.

Liczy on lat 38.

Platti przed trzema laty poznał p. Marję Wierzbicką, urzędniczkę trybunału administracyjnego prześladowając ją

przez cały ten czas swą natarczywą miłością.

Już rok temu nieszczęśliwa ofiara kategorycznie zerwała wszelkie stosunki z natarczywym konkurentem.

Dzisiaj przybył on niespodziewanie ze Lwowa i w południe przyszedł do mieszkania p. Wierzbickich (Żeliborz Urzędniczy 21b) gdzie był przyjęty w salonie przez s. p. Marję Wierzbicką.

Po krótkiej, ożywionej rozmowie brat Władysław usłyszał z sąsiedniego pokoju rewolwerowy strzał.

Widząc leżącą we krwi na podłodze siostrę, chwycił krzesło i rzucił się na zbrodniarza.

Platti dał do p. Wierzbickiego jeden strzał, na szczęście chybiony, poczem skierował rewolwer sobie w skroń.

Padły 4 strzały — Platti runął martwy na ziemię.

Ofiara krwawej zbrodni jeszcze chwilę żyła, wołając do siostry, która wbiegła zaalarmowana strzałami:

— Hanko ratuj!..

Według zasięgniętych informacji w poselstwie węgierskim, Cibor Platti był w roku ubiegłym szefem kancelarii

poselstwa. W lipcu zdefraudował kilka tysięcy dolarów i zbiegł bez śladu.

Prasa stołeczna z dnia 24 lipca roku ubiegłego doniosła co następuje:
Dyrektor kancelarii poselstwa węgierskiego w Warszawie p. Platti Cibor, podniósłszy w Banku dla Handlu i Przemysłu z konta poselstwa kwotę 18 tysięcy dolarów, uciekł w towarzystwie żony i dwójga dzieci

Poszkodowany jest bank, który wypłacił defraudantowi tak znaczną sumę pieniężną, pomimo, że przedstawiony czek nie posiadał wymaganego podpisu posła węgierskiego, lub radcy legacyjnego.

Dolar i Złoty.

W dniu wczorajszym na łódzkim nieoficjalnym rynku walutowym kurs dolara kształtował się na poziomie 9.04—9.06.

Z Warszawy donoszą:

W obrotach prywatnych kurs dolara się ustabilizował, gdyż wczoraj oraz dziś trzymał się kurs 9.04. W obrotach międzybankowych również zmian nie było. Wogóle w obrotach pozagiełdowych ruch bardzo mały.

Z akcji największe zainteresowanie budzą: Bank Polski, Starachowice i Parowozy. Również poszukiwane są akcje Banku Związku Spółek Zarobkowych, notowane bardzo wysoko na giełdzie poznańskiej.

Dol. St. Zjedn. 9.04 (sprzedaż 9.06, kupno 9.02).

CZEKI:

Kopenhaga	241.80	242.40	241.20
Holandja	365.05	365.96	364.14
London	44.20	44.31	44.09
New-York	9.07	9.09	9.05
Paryż	25.30	25.36	25.24
Praga	26.93	27.—	26.86
Szwajcaria	175.80	176.24	175.36
Włochy	30.10	30.17	30.03

Notowania złotego polskiego w dniu 13 go sierpnia 1926 r. Za 100 złotych: Londyn za 1 funt szt. 44.50, Zurych 60.—, Berlin 46.21,—46.69, wypłaty na Warszawę 56.18—46.37 Katowice 46.165 — 46.395, na Poznań, 46.18 — 46.42, Gdańsk 56.53 — 56.77, wypłata na Warszawę 56.58—56.72, Wiedeń czeki 77.50,—78.— — banknoty 77.25 do 78.25, Praga 373.—

Londyn, 13.8 (Pat). Zamknięcie. N.-York 4.85,25/82. Holandia 12.10,7/8, Francja 177.05, Belgja 178.50. Włochy 148.—, Niemcy 20.40, Szwajcaria 25.14, Hiszpanja 31.85,1/2, Danja 18.28. Szwecja 18.14,1/2. Norwegja 22.15, Helsingfors 192.87, Praga 164.06 Wiedeń 34.39. Warszawa 45.50. Montreal 4.85,1/8, Portugalia 2.53.

Przed drugim kongresem mniejszości narodowych.

GENEWA, 12. 8. Drugi kongres mniejszości narodowych odbędzie się w Genewie dnia 25—27 sierpnia b. r., z następującym porządkiem dziennym:

1) zapewnienie swobód kulturalnych oraz rozwiązanie spraw językowych,
2) zapewnienie równości stosunków gospodarczych, praw obywatelskich, praw wyborczych i rozstrzygnięcie kwestje sporne pomiędzy rządami a poszczególnymi grupami narodowościowymi.

W kongresie tym jak wiadomo weźmie również udział delegacja żydowska mniejszości narodowej.

KONGRES ŻYD.OWSKIEJ MŁODZIEŻY W PARYŻU.

W Paryżu zakończył się kongres żydowskiej młodzieży, na którym kilka posiedzeń poświęcono kwestji zwołania wszechświatowego kongresu młodzieży żydowskiej.

Delegat libońskiego związku młodzieży żydowskiej „Hechawer“ p. Hiller zdawał sprawozdanie o stanie małych gmin żyd. w Portugalji. Stwierdził m. in. z ubolewaniem, iż pomiędzy Żydami sefardyjski a aszkenazyjski, niema żadnego kontaktu. Nadmieniał też, iż w Portugalji mieszka przeszło 10.000 maranów u których duch żydostwa zupełnie się zachował, a brak natomiast odwagi i zdecydowania powstrzymuje ich od powrotu na łono żydostwa. Klub „Hechawer“ jest w dobrych stosunkach z młodzieżą marańską.

Były przewodniczący organizacji „Hechawer“ w Rosji, zaznaczył że wbrew prześladowaniom, na jakie żydowska młodzież narodowa jest narażona, praca zrzeszonych trwa w całej pełni.

Dr. Baki (Włochy) stwierdził, iż starsza generacja jest prawie że zupełnie zasymilowana, natomiast wśród młodzieży włoskiej zachował się duch żydostwa.

Kongres zakończył się wielkim propagandowym wieczorem, który wywarł niezatarte wrażenie. Między innymi brali w nim udział znani francuscy politycy oraz przedstawiciel Ligi Narodów.

Francuski minister oświaty Edward Herriot, w serdecznym liście powitał kongres.

KONWENCJA KOLEJOWA POLSKO-ROSYJSKA.

POZNAŃ, 13. 8. Dyrekcja polskich kolei państwowych w Poznaniu donosi w komunikacie oficjalnym co następuje:

Zjazd kolejowy w sprawie komunikacji między Polską i SSSR., który rozpoczął się w Poznaniu 8 sierpnia r. b. odbył w dniu dzisiejszym ostatnie posiedzenie plenarne. W dniu jutrzejszym ma być podpisany protokół w sprawie przepisów. Zjazd prowadzi obrady w 2 ch komisjach: handlowej i technicznej. Wyniki prac znalazły wyraz w opracowaniu przepisów o regulaminie reklamacji dopłatowych i o regulaminie nieściągniętych należności, dalej o przyję-

ciu ze znacznymi odchyleniami przepisów dodatkowych do konwencji berneńskiej, międzynarodowej komisji trans portowej oraz w utworzeniu pewnych zmian i uzupełnień w istniejących przepisach dla komunikacji polsko-sowieckiej. W tej sprawie dnia 5 października r. b. ma się zebrać specjalna komisja techniczna obu stron, która dokona próby przedstawienia osi w wagonach na stacjach granicznych Stolpce i Zdobnowo, poczem uda się do Moskwy dla ostatecznego omówienia sprawy. Następnym z kolei zjazd przedstawicieli P. K. P. i S. S. S. R. wyznaczono na drugą połowę marca r. przyszłego

GŁÓWNIJSZE WYGRANE LOTERJI PAŃSTWOWEJ

3-gi dzień.

Po 5.000 zł. na n-ry: 29047 35572	11174 16562 16934 19712 27169 45988
Po 2.000 zł. na n-ry: 12099 15865 36509.	46414 47952 50387 63618 65184.
Po 1.000 zł. na n-ry: 15052 27288 34288 39130 59902.	Po 400 zł. na n-ry: 517 2249 2640 2940 4831 5022 6403 6423 8482 13598 15253 15375 15783 19838 22931 23508 25345 26181 27323 28822 30418 31157 32772 37751 38747 40371 40718 41320 41423 41829 42790 43716 44555 47417 48818 51953 52929 53430 54265 54469 56566 57996 59481 61414 62125 63218 65053 65510 65770.
Po 600 zł. na n-ry: 12971 17048 18675 27597 33057 33855 37854 45196 52087 56670 64726.	
Po 500 zł. na n-ry: 1939 2403	

Urzędowe tabele wygranych (wraz z wykazem stawek) obejrzeć można bezpłatnie w największej kolekturze kodzi —
S. JATKA, Piotrkowska 22, tel. 41-74 || Tamże wypłata wszelk. wygranych
Piotrkowska 66, tel. 33-78

„WILKI I OWCE“.

Między 25 a 27 sierpnia br. obradować będzie w Genewie II Zjazd mniejszości narodowych. Pierwszy odbył się w październiku 1925 roku, a były na nim prezentowane następujące mniejszości: Polacy: z Niemiec, Czechosłowacji, Litwy i Łotwy; 2) Niemcy: z Czechosłowacji, Polski, Rumunii, Węgier, Jugosławii, Łotwy, Estonii, Litwy, Włoch i Danii; 3) Węgrzy: z Jugosławii, Czechosłowacji i Rumunii; 4) Słowacy i Krowaci: z Włoch i Austrii; 5) Żydzi z Polski, Litwy, Czechosłowacji i Łotwy; 6) Duńczycy z Niemiec; 7) Litwini z Polski; 8) Łużyccy Serbowie z Niemiec; 9) Ukraińcy i 10) Białorusini w roli obserwatorów. Wreszcie 11) Szwedzi z Estonii i 12) Rosjanie z Estonii zgłosili swój akces na piśmie.

Razem blisko 40.000 dusz!!!

Na zjazd tegoroczny zgłosili się ponadto Czesi: z Austrii, Polacy z Rumunii i inne drobniejsze odłamy.

To suche zestawienie najlepiej ilustruje ważność problemu mniejszości narodowych dla środkowej i wschodniej Europy w pierwszym rzędzie, a pośrednio dla całej polityki międzynarodowej. Widać, jak rozgałęziony jest ten problem i jak znacznego odsetku ludności europejskiej dotyczy.

Sprawa mniejszości narodowych ma podwójne oblicze.

Po pierwsze chodzi o uniknięcie tarć i konfliktów wojennych między państwami z powodu ucisku mniejszości narodowych przez t. zw. narody gospodarcze, po drugie o uregulowanie narodo-kulturalnego życia tych mniejszości wewnątrz wśród których mniejszości te żyją. Oba momenty wzajemnie się uzupełniają i stanowią pierwszorzędny czynnik pacyfikacji Europy w najlepszym tego słowa znaczeniu.

Konieczność uregulowania tego problemu wynika już choćby z tego faktu, że takie uregulowanie granic państw, aby każde z nich obejmowało tylko jedną narodowość, jest fizyczną niemożliwością. Pozostają tedy tylko dwie drogi: albo gwałtowne zasymilowanie mniejszości narodowych albo zaspokojenie ich dążeń i postulatów narodo-kulturalnych.

Droga pierwsza, pomijając już stronę etyczną, nie wiele wazująca, jest politycznie szkodliwą dla samych „narodów gospodarczych“ a w końcu i dla spójności państw. Prowadzi bowiem o ile chodzi o mniejszości terytorjalne do ustawicznej irredenty, tem karykaturalniejszej i absurdalnej, że droga gwałtownego zgniczenia irredenty daje taką samą broń do ręki sąsiadnemu państwu. Represje wobec Polaków śląskich w Niemczech prowadzą do takichże represji wobec Niemców na zach. granicach Polski, odśrodkowe dążności Polaków po stronie rosyjsko-ukraińskiej odbijają się i odbić się muszą takim samym ruchem u ukraińców i białorusinów na wschodnich granicach Polski. Stąd oczywiście droga prosta do wojny, do wojny trwałej, która dziś może się skończyć zwycięstwem jednej, jutro zaś zwycięstwem drugiej strony.

O ile zaś chodzi o mniejszości aterytorjalne, to tego niebezpieczeństwa wprawdzie niema, ale jest inne, t. j. ustawiczny, zrozumiały ferment niezadowolonia, który uniemożliwia równowagę wewnątrz państwa, na szwank wystawia jego życie gospodarcze i wychowuje takich obywateli, za jakich chce ich mieć system rządowy: obywateli drugiego rzędu pod względem praw, ale i w konsekwencji pod względem poczucia obowiązku i patriotyzmu. To jest prawo psychologiczne, które unicestwić się nie da. Gwałtem i siłą przymusu, które posiada każda organizacja państwowa można wprawdzie wymusić spełnianie obowiązków choćby i bez użyczenia praw, ale powstaje pytanie, czy takim systemem można rzą-

dzić trwale i czy w końcu to jest celem idei państwowej dwudziestego wieku. Wreszcie jest dziś coś w świecie kultury, co można nazwać sumieniem mimo brutalnej gry interesów. Widać to najlepiej w potęgającej się liczbie nieoficjalnych zrzeszeń między-narodowych mających na celu wzajemną, dobrowolną, z ludzkich pobudek wypływającą kontrolę i korekturę współżycia narodów.

I tu dochodzimy do sedna problemu, którym jest walka dwóch teorii politycznych o państwie narodościowym i narodowym.

Teoria państwa narodowego powiada, że istnieje w państwie tylko jeden naród, który jako taki, t. j. jako zbiorowość ma charakter osobowości prawnej i politycznej. Obywatele innych narodowości istnieją tylko jako jednostki a nie jako zbiorowość. W konsekwencji ustawodawstwo i praktyka regulować ma tylko stosunek tego jednego narodu do jednostek innych narodowości. Naród gospodarczy — to państwo, to jego podmiot. Od tego podmiotu domagać się może w najlepszym wypadku równouprawnienia tylko Żyd A lub B, albo w Niemczech — Polak X lub Y, ale nie zbiorowość żydowska jako całość, lub mniejszość polska jako całość, bo to byłoby „państwem w państwie“. Tak twierdzi prawica polska w Polsce, a niemiecka w Niemczech. — Podkreślamy w najlepszym wypadku, bo przeważnie teoria idzie dalej w praktyce i podporządkowuje równouprawnienie obywateli z pośród mniejszości narodowych pełni praw jednostek narodu rządzącego. Mówiąc popularnie: Żyd ma prawo się kształcić, ale przede wszystkim musi być miejsce dla młodzieży polskiej, Żyd ma

prawo zająć się handlem, ale przede wszystkim należy spolszczyć miasto. Gdy to się stanie — Żyd może żądać „równouprawnienia“. Jego „mniejszość“ w żaden sposób nie może mieć ochrony, to też wszyscy ci, którzy padają ofiarą tej teorii niech wyemigrują, dla nich państwo nie może być ojczyzną bo ojczyzną jest tylko dla narodu rządzącego.

Tej teorii przeciwstawiają się dwie różne teorie o państwie narodościowym: jedna umiarkowana, druga radykalna. Pierwsza wystawia koncepcję, że właśnie mniejszość narodowa jako całość, jako zbiorowość jest podmiotem prawnym. Prawa członków tej mniejszości jako obywateli są automatycznym rezultatem praw całej mniejszości. Nie godzi się walczyć o równouprawnienie Żyda X lub Y, ale o równouprawnienie całego społeczeństwa żydowskiego, a wówczas Żyd X, Y i Z będą równouprawnieni, ale nie tylko oni, ale wszyscy. Ten postulat stanowi właśnie nowość w stosunku do hasła rewolucji francuskiej, która (wówczas to hasło było rewolucją) znała tylko jednostki. To stanowi też gwałtowną różnicę między stanowiskiem asymilantów a nowoczesnym ruchem narodowym. I stąd też pochodzi bankructwo systemu asymilacji narodowej, bo ona żądała i zdobyła tylko równouprawnienia dla górnych dziesięciu tysięcy, a nie dla ludu, nie dla masy. Tę zdradę lud powoli przejrzał.

Teoria ta uznaje, że naród „gospodarczy“ danego państwa jest choćby ze względów historycznych primus, ale inter pares! Domaga się ona tylko autonomii narodowo-kulturalnej i twierdzi, że jej koncepcja nie tylko nie jest państwem w państwie, ale wręcz prze-

ciwnie powoduje uczuciową syntezę mniejszości z państwem, stwarza harmonię, potęgę ofiarności, poczucie odpowiedzialności za losy nie tylko własne ale i państwa, bo tylko w atmosferze wolności i swobody wszystkich narodowości państwo zamieszkujących, utrwalić się może spójnością państwa, a przycichnąć i zniknąć mogą tendencje odśrodkowe. Tej teorii hołduje w pierwszym rzędzie mniejszość żydowska.

Druga radykalna teoria stawia kwestię na podłożu terytorjalnej autonomii, względnie nawet federacji terytorjalnej mniej lub bardziej w szczegółach wydoskonalonej. Taki postulat jest wynikiem terytorjalnego skupienia danej mniejszości na pewnym terytorjum państwa, na którym stanowi większość.

Ścisłe biorąc, tylko ostatnia teoria jest narodościową kat eksochen, poprzednia zajmuje stanowisko pośrednie i walczy raczej o treść swych postulatów, niż o zwycięstwo tej czy owej — nomenklatury.

Zjazd mniejszości narodowych w Genewie, i cały ruch ochrony mniejszości, tak w Lidze Narodów jak i w Zrzeszeniach przyjaźni Ligi, jak wreszcie w ruchu paneuropejskim mierzą głównie do realizacji tej teorii, którą nazwał wyżej umiarkowaną. Dlatego też śmiało powiedzieć można, że jest ruchem pozytywnym w stosunku do państw. Oczywiście, że z całą energią zwalcza on scharakteryzowaną „poprzednio teorię państwa narodowego jako eksterminacyjną, reakcyjną, antypokojową i absurdalną, bo sankcjonującą gwałt wszystkich przeciw — wszystkim.

Mała Estonia licząca 1 i pół miliona mieszkańców uregulowała w lutym 1925 sprawę swych mniejszości narodowych w duchu autonomii narodowo-kulturalnej i obecnie w pełni odnośną konstytucję realizuje. Błogosławione skutki tej reformy odczuwa teraz w pełni. Mniejszości nie tylko że nie tworzą „państwa w państwie“ (jest to tylko popularne i demagogiczne hasło), ale sprzegają się i stapiają coraz silniej z państwem, a może jak symbol działa uchwała Żyd. Rady narodowej w Estonii, zapisująca Estonię na znak wdzięczności do złotej księgi Żyd. Fund. Narodowego.

I mimo woli rodzi się pytanie: czy stan taki wobec wszystkich mniejszości narodowych nie jest możliwym we wszystkich państwach? Czy państwo musi być oparte na ucisku, wobec części swych obywateli? Czy nie czas najwyższy, aby obskurny szowinizm politycznie szkodliwy, etycznie antyludzki i barbarzyński raz wreszcie ustąpił miejsca światłej i mądrej racji stanu. Dlaczego „szczęście“ jednego narodu ma się opierać na niedoli i krzywdzie drugiego? Czy nie czas, aby przynajmniej wewnątrz jednego państwa skończyć z zasadą: naród narodowi wilkiem jest?

W tych pytaniach i w odpowiedziach na nie tkwi wielka historyczna misja Zjazdu mniejszości narodowych w Genewie.

Tam „wilk z owcą“ spotykają się na jednym bloniu w zbożnym wysiłku nad lepszą dolą Europy...

Praca ich musi być zwycięską...

Dr. I. Schwarzbart.

Dyplomata estoński, który przeszedł do bolszewików.

TALIN, w sierpniu 1926.

Całą opinię publiczną poruszyły niedawno wiadomości telefoniczne o „dezercji“ posła estońskiego w Moskwie, Birka, który opuścił swój urząd i przeszedł do bolszewików. Afera posła Birka wywarła tem większe wrażenie, że był on od szeregu lat aktywnym politykiem, a przez pewien czas piastował nawet wysoki urząd ministra spraw zagranicznych.

W tych dniach opublikował Birk na łamach moskiewskich „Izwiestji“ list otwarty, w którym stara się umotywić swe postępowanie. List swój rozpoczyna Birk twierdzeniem, jakoby faktycznym powodem jego kroku była panująca między nim a estońskim ministrem spraw zagranicznych Pijpem różnica poglądów. Nieporozumienia te miały, zdaniem Birka, swe źródło w tem, że Pijp świadomie sabotował sprawę zawarcia paktu gwarancyjnego z so wietami. W liście Birka czytamy, między innymi:

„O ile mi wiadomo, czynił to Pijp z tego powodu, że swego czasu prowadził zakulisowe pertraktacje z innymi państwami, czego bezpośrednim następstwem była podróż naczelnika oddziału wschodniego w polskim ministerstwie spraw zagranicznych, Janikowskiego, do Estonii. Janikowski uczynił wówczas bardzo niebezpieczną dla Estonii propozycję, by mianowicie zorganizować związki, który umożliwiłyby stworzenie wspólnego frontu przeciwko ZSSR; w związku tem zajęłaby oczywiście Polska ze swą armją dominujące stanowisko. Prace przygotowawcze celem zrealizowania projektu Janikowskiego prowadził przez pewien czas cały szereg nieodpowiednich, ale wpływowych osobistości, tak w Estonii, jak i w innych państwach.“

List otwarty Birka odbił się żywym echem i w parlamencie estońskim, którego ostatnie posiedzenia przed wakacjami odbyły się w bardzo podnieconej

atmosferze. Na ostatnim posiedzeniu izby zabrał w tej sprawie głos minister spraw zagranicznych dr. Akel (następca Pijpa), który stwierdził przede wszystkim, iż Estonia zawsze prowadziła i prowadzi będzie politykę wybitnie pokojową. Dr. Akel podkreślił, że Estonia, stara się usilnie, wzajemne stosunki estońsko-rosyjskie kształtowały się jak najpomyślniej. Celem rozszerzenia umowy dorpackiej dojsć ma to podpisania szeregu układów, które jednak, rzecz jasna, nie powinny znajdować się w sprzeczności z międzynarodowymi zobowiązaniami Estonii, i które umożliwić mają polubowne załatwienie różnych kwestii spornych i konfliktów.

Minister Akel zaprzeczył z całą stanowczością twierdzeniom, jakoby rząd estoński umyślnie zwlekał z podpisaniem estońsko-rosyjskiego paktu gwarancyjnego. Powołując się na fakty, stwierdził dr. Akel, iż wszelkie twierdzenia Birka o negatywnym stosunku byłego ministra spraw zagranicznych, Pijpa, do propozycji rosyjskiej odnośnie podpisania paktu gwarancyjnego nie odpowiadają rzeczywistości. Przechodząc do zarzutów Birka, dotyczących pertraktacji Estonii z innymi państwami o podpisanie paktu gwarancyjnego, stwierdza dr. Akel, iż w tem niema nic złego. Nieprawdziwym jest natomiast twierdzenie Birka, jakoby Estonia pertraktowała z Polską celem utworzenia wspólnego frontu przeciwko Rosji sowieckiej.

Parlament estoński wysłuchał mowę ministra spraw zagranicznych z wielkim zainteresowaniem. Dyskusji w tej sprawie jednak nie podjęto, gdyż obrady izby zostały odroczone do października. Prasa estońska, jako też prasa innych państw bałtyckich, w ostry sposób piętnuje taktykę Birka, kwalifikując postępowanie byłego posła estońskiego, jako „zdradę z jednej strony, i upadek ze strony drugiej“.

Z. K.

Grand-Kino

Na scenie ostatnie 2 występy

B. Bronowskiego,

Felińskiej, Jastrzebskiej i Rossini

Od ponie- 16 sierpnia goś-
działku cinne występy

Rosyjskiego Teatru

artystycznego

„Zielona Papuga“

pod dyktando GORJANOWA ze znaną
artystką KIELCZEWSKĄ.

„Uniwersytet hebrajski” — nowy obraz Leopolda Pilichowskiego.

W czasie trwania obrad sjonistycznego Komitetu Akcyjnego odbyło się w mieszkaniu znanego żydowskiego artysty-malarza Pilichowskiego przyjęcie, podczas którego zebrani goście mieli możliwość oglądania obrazu p. Pilichowskiego odzwierciedlającego otwarcie Uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie.

Aczkolwiek obraz ten nie jest jeszcze zupełnie wykończony, wywiera on jednak wspaniałe wrażenie.

Na wspomnianej uroczystości byli poza członkami Komitetu Akcyjnego, liczni przedstawiciele londyńskiego świata sztuki i literatury.

Zamach na premiera Iraku.

BAGDAD, 13. 8. (AT) Prezydent ministrów Iraku został napadnięty na ulicy przez pownego funkcjonariusza celniczego, który mu zadał brzytwą kilka ran na twarzy i ramionach. Sprawcę zamachu aresztowano. Premier znajduje się w szpitalu. Stan jego zdrowia jest pomyślny. Zamach jest aktem zemsty osobistej.

Nota Jugosławji, Rumunji i Grecji do Bułgarii.

SOFJA, 13. 8. Przedstawiciele Jugosławji, Rumunji i Grecji wręczyli wczoraj bułgarskiemu ministrowi spraw zagranicznych zbiorową notę swoich rządów. Nota podkreśla życzenie utrzymania dobrych stosunków z Bułgarią, zwraca jednak w stanowczej formie uwagę rządu bułgarskiego na działalność komitetów rewolucyjnych, istniejących pod różnymi nazwami. Zdaniem rządów interwenujących, należy położyć kres szkodliwej działalności tych komitetów. W tym celu rządy te domagają się: Po pierwsze, aby rząd bułgarski polecił swoim władzom granicznym spełniać swe obowiązki nie tylko zgodnie z wymaganiami dobrych stosunków sąsiedzkich, lecz również według zasad regulaminu granicznego; po drugie, aby rząd bułgarski podjął surowe zarządzenia, w celu zapobieżenia działalności wzmiankowanych organizacji.

Bułgarski minister spraw zagranicznych oświadczył, iż przyjmuje notę do wiadomości i że udzieli odpowiedzi w odpowiednim czasie, po zakomunikowaniu jej treści rządowi, który notę przestudjuje.

Włochy i Rumunja.

LONDYN, 13. 8. „Times” donosi z Bukaresztu, iż do wizyty generała Averescu w Rzymie rumuńskie koła polityczne przywiązują wielkie znaczenie zarówno polityczne, jak i gospodarcze. W pierwszym rzędzie generał Averescu ma o mówić sprawę wizyty rumuńskiej pary królewskiej we Włoszech, a następnie sprawę konkordatu między Watykanem a Rumunją. Obok tego generał Averescu podejmie kroki mające na celu uzyskanie od Włoch uznania aneksji Bessarabji. Wreszcie załatwiona będzie także sprawa pożyczki włoskiej na rozbudowę przemysłu rumuńskiego.

Grand-Kino

Na scenie ostatnie 2 występy

B. Bronowskiego,

Felińskiego, Jastrzembkiej i Ross ni

Od poniedziałku 16 sierpnia gościnne występy

Rosyjskiego Teatru

artystycznego

„Zielona Papuga”

pod dyrekcją GORJANOWA ze znaną artystką KIELCZEWSKĄ.

OLBRZYMA KATASTROFA W BUDAPESZCIE.

Wybuch w największej fabryce amunicji na Węgrzech.
Kilkaset osób zabitych, tysiąc rannych.

Budapeszt, 13. 8. (Tel. wł.). Wczoraj w godzinach wieczornych zdarzyła się w Budapeszcie straszna katastrofa, jedna z największych, jakie wydarzyły się w ostatnim stuleciu. Największa węgierska fabryka amunicji, położona na wyspie Csepel w odległości 2,1 kilometra od Budapesztu, wyleciała w powietrze. Skutki eksplozji były olbrzymie. Powstał pożar tak wielki, że był widziany z odległości 60 kilometrów, detonacje natomiast słyszano nawet daleko od Budapesztu. Liczba ofiar olbrzymia. Kilkaset osób jest zabitych, liczba rannych dochodzi do 1000. Szpitala są przepelnione ciężiej i ciężiej rannymi.

Wojsko i policja zostały zmobilizowane dla akcji ratunkowej. Również telefon i telegraf, zamknięte dla rozmów prywatnych zostały oddane wyłącznie do użytku organizacji ratowniczych.

W mieście panuje niesłychana panika. Wszyscy pozostają w obawie, że na wyspie w czasie katastrofy zginęli ich bliscy krewni, mieszkający tam na letnisku. Wyspa Csepel przedstawia istne pogorzelsko, które stale płonie. Większa część ulic już stoi w zgliszczach, domy są zwalone, ogrody zniszczone doszczętnie.

Budapeszt, 13. 8. W uzupełnieniu wiadomości o wybuchu w Csepel donoszą, iż gmach prefektury policji został całkowicie zniszczony. Okazuje się, iż eksplozja nastąpiła w trzech magazynach prochu. Liczba zabitych i rannych jest dotychczas nieznana. Na skutek uszkodzeń w szpitalu komunalnym choroby zostaną ewakuowani. Wobec możliwości dalszych wybuchów wyspa Csepel została izolowana przez wojsko. Pożar rozszerza się.

Okradzenie p. Mili Kamińskiej.

Wczoraj w nocy dokonano włamania u znanej artystki p. Mili Kamińskiej. Nieznani goście zaopiekowali się najcenniejszymi rzeczami p. Kamińskiej.

W związku z kradzieżą pierwszy rejon sądu śledczego zrobił natychmiast obławę. Wyniki były bardzo interesujące. Na ul. Łupkowskiej wywiadowcy natrafili w domu Małgorzaty Flis aczły, wobec której biesiadę Łakalasa można by nazwać „nędzną przekąską”. Na aczele sama śmietanka towarzyska: p. Wacek Nawrocki (Górnoślaska 13), Leonard Pawłowski (Czerwikowska 85), Kazimierz Krzemiński (niegdzie nie meldowany) i Józio Zienkiewicz. Zabawa. Śmiechy. Swawola.

Wtem poleje. Sytuacja zmienia się w sposób błyskawiczny. Batełki zaczyna ją frawać w powietrze. Bójka. Kilka nosów rozbitych. Małżonkowie Flis salwują się acieczką przez okna. W ich towarzystwie więcej również najsprytniejszy z gości. Reszta stawia jeszcze bohaterki opór. Jednak ulegli. Walka obfitowała w momenty tragiczne. Józio Zienkiewicz woła: „Żywym mnie nie weźmiecie!” Potem wyciąga nóż z za cholewy i godzi sobie w pierś. Desperata odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

Reszta pozostaje pod czułą opieką policji. Na pobojowisku znaleziono 3/4 rzeczy, które zginęły p. Kamińskiej.

Z powodu zgonu

b. p. Szaji Eisnerowicza

składają rodzinie najserdeczniejsze wyrazy współczucia

IZYDOROSTWO HOLCMAN

Rosyjska prasa zagraniczna o sytuacji w Moskwie.

Z Moskwy. Organy prasowe emigracji rosyjskiej poświęcają wiele miejsca ostatnim wypadkom w Rosji. So wiecek. Według paryskich „Dni” aresztowano w Moskwie w ostatnich czasach ogółem 547 komunistów. Wycho dząc w Rydze pismo „Sewodnia” donosi, iż w Leningradzie bawi od kilka dni szef administracji politycznej przy armji czerwonej, Babnow, który w „Do ma Armji Czerwonej” wygłosił obszerny referat o opozycji komunistycznej. Z rozkazu Babnowa zabroniono członkom organizacji robotniczych aż do od

wołania wyjeżdżać do Kronsztata. To samo pismo donosi, iż w tych dniach wykryto w Wiszniakach pod Moskwą skład amunicji, należącej rzekomo do zwolenników Zinowjewa. Mieszkańców wili, w której broń była ukryta, aresztowano. Woroszyłow wygłosił w Tule na zebraniu gwardzistów międzynarodowego pułka przemówienie, skierowane przeciwko Zinowjewowi. „Sewodnia” donosi, że przedstawiciele centralnego komitetu wykonawczego stronnictwa komunistycznego wyjechali na prowincję, gdzie osobiście kierają akcją przeciwko opozycji.

RADJO

NA DZIEŃ 14.VIII 1926 r.

Warszawa, 15.00 — 15.15 Komunikat gospodarczy, 17.00 — 17.25 Odczyt p. Georges Clemenceau wygł. prof. Michał Sokolnicki, 17.30 — 18.30 Jazz band, 18.30 — 18.55 Pogawędka z działu Radiokronika wygł. dr. Marian Stępowski, 19.00 — 19.25 Odczyt p. Mowa ojczysta wygł. Adam Kryński, 19.25 — 19.35 Nad program Rozmaitości, 20.00 — 20.15 Komunikat rolniczy, 20.30 — 22.00 Koncert wieczorny. Muzyka lekka. Berlin, 504 m. 17.00. Współczesne Ballady, 17.30 — 18.30 Koncert popołudniowy, 20.30 Wieczór Józefa Piłata, 22.30 — 24.00 Muzyka taneczna.

Budapeszt, 560 m. — 17.15. Koncerty orkiestry, 19.00. Koncerty orkiestry symfonicznej, 32.00 Muzyka cygańska.

Medjolan, 230 m. — 16.30 — 18.00 Produkcje artystów z Variete, 21.00 — 23.00 Koncert wieczorny.

Paryż, 1750 m. 12.30 Koncert orkiestry Laiein, 13.50 Przegląd prasy porannej, 16.45. Koncert, 17.55 Ceny z rynków New Yorku.

Praga, 368 m. — 20.00 Koncert orkiestry.

Rzym, 425 m. — 17.30 — 19.00 Jazz-Band, 21.25 Koncert.

Wiedeń, 531 m. — 16.30 — 18.00 Koncert, 20.25 Wesoły wieczór, 22.30 — 24.00 Muzyka taneczna.

LEILA.

(Przeróbka opowiadania Franciszka Bleia).

Ponieważ wiedziała, że uśmiech dodaje jej wiele uroku i podnosi znacznie jej urodę — śmiała się często.

Śmiała się bez powodu z wyrachowaniem, nienaturalnie, podczas gdy oczy jej, o barwie jezior alpejskich patrzyły szczerze i niewinnie.

Była zimną, wyrachowaną kocietką, co stało znów w żywym kontraście z jej wulkanicznym temperamentem.

Była egoistką. Kochała swe ciało, pielęgnowała je starannie, podziwiała — stojąc nieraz godzinami przed wielkim zwierciadłem.

Najwięcej kłopotu sprawiały jej ręce.

Były czerwone, zbyt wielkie, nie zgrabne.

Napróżno starała się najprzeróżniejszymi środkami kosmetycznymi usunąć naturalny kolor rąk — rączki się uparły i w żaden sposób nie „puściły” koloru.

Pochodziła z gminu, a rodzice jej doszli do pieniędzy już w tym czasie, gdy znała wartość zadrukowanych papierków.

Jako szesnastoletnia dziewczynka wybiera sobie pierwszego kochanka.

Po trzech tygodniach zdradza go z innym, po dwóch dniach ma już trzeciego.

Po upływie miesiąca ma jednocześnie czterech kochanków.

W dwudziestym roku wydają ją rodzice za mąż, za człowieka trzy razy starszego od niej.

Zdradza go na każdym kroku, a zawsze z rozkosznym uśmiechem i — szczerem spojrzeniem swych przepastnych oczu.

Jej mąż, sześćdziesięcioletni mąż czynna jest niewolnikiem, posłusznym jej każdemu żądaniu, skinienu małeńkiego paluszka jej ręki.

Z pokorą znosił jej zachcianki, poddawał się posłuszenie temu słodkiemu tyraństwu.

* * *

Widziałem ją wczoraj na ulicy. Szła, uwieszona na ramieniu jakiegoś przystojnego porucznika.

Miała na ustach swój rozkoszny uśmiešek, ten sam, z jakim zdradzała swego starego męża i młodego kochanka.

Kandydaci do rady prawniczej.

WARSZAWA, (Tel. wł.) — rada prawnicza, która już została zatwierdzona, zostanie w najbliższych dniach sformowana. Jako kandydatów do Rady wymieniają m. in. następujące nazwiska: Bobrzyński, Kasznica, Bukowiecki, Leon Wasilewski, Zoll, Jaworski, Halban, Parczewski, Makarewicz, Krzyżanowski, Wł. Grabski, Eugeniusz Starczewski, Buzek, Loewenherz, Ratajski, Roman, Rybarski, Estreicher i Rappaport.

Na wyższych uczelniach.

Uniwersytet warszawski będzie przyjmował podania kandydatów od 1 do 15 września r. b.

Egzaminy kwalifikacyjne obowiązują na wszystkich z wydziałach z wyjątkiem prawnego, na który odbędzie się konkurs matur humanistycznych.

Termin egzaminów kwalifikacyjnych ustalą poszczególni pp. dziekani po powrocie z wycieczki.

W politechnice podania będą przyjmowane od 23 do 31 sierpnia. Egzaminy kwalifikacyjne wobec znacznego napływu kandydatów odbędą się na wszystkich wydziałach od 13 do 16 września.

Wschód	Sierpień	Zachód
słońca	14	słońca
4 m. 16	Sobota	19 m. 4
	4 Elul	

Przyjęcie u p. wojewody.

P. wojewoda łódzki Władysław Jaszczółt objął urzędowanie i przyjmować będzie interesantów prywatnych we wtorki czwartki od godziny 12 ej do 2 ej po uprzednim zgłoszeniu się w sekretarjacie.

Czy znów nadużycia w magistracie.

W dniu wczorajszym w mieście rozeszła się pogłoska o nowych nadużyciach w magistracie łódzkim.

Według tych wieści, główny ogrodnik miejski Gogolewski został zawieszony do czasu przeprowadzenia do chodzenia przez komisję dyscyplinarną, która zarząca ma, że od szeregu miesięcy zwolnił robotników, zatrudnionych na plantacjach i w ogrodach, o pół godziny wcześniej, na czym magistrat stracił przeszło dwadzieścia tysięcy godzin pracy.

Jaki był cel takiego postępowania p. Gogolewskiego, narazie nie wiadomo, gdyż magistrat całą tę sprawę otoczył tajemnicą. (b)

Echa minionego strajku.

Jak się dowiadujemy związek tramwajarzy na najbliższym zebraniu ma rozpatrywać sprawę wydalenia czterech pracowników tramwajowych, mianowicie przewodniczącego związku Kusińskiego oraz członków komisji strajkowej Kotkowskiego, Ziemiana i Włodarczyka, którzy po likwidacji strajku siłą starali się przeszkodzić wyjazdowi pierwszych wagonów tramwajowych na miasto, wskutek czego doszło nawet do poważnego starcia.

Po rozpatrzeniu powyższej sprawy związek łódzkich tramwajarzy ma złożyć odpowiednią interpelację i wszelkimi rozporządzającymi środkami starać się będzie o ponowne przyjęcie do pracy powyższych wspomnianych pracowników. (a)

Podwyżka ceny pieczywa i mąki.

W dniu wczorajszym magistrat m. Łodzi plakatami obwieścił mieszkańcom uchwałę Magistrata m. Łodzi na przetwory zbóż chlebowych.

W myśl obowiązującej uchwały cena chleba za 1 kg. wynosi 55 gr.

Zaznaczyć należy, że powyższa podwyżka jest zupełnie bezpodstawną, ponieważ zbory tegoroczne reprezentują się bardzo pomyślnie.

Okoliczne młyny już miały mąkę z nowego żyta, takie więc postępowanie piekarzy powinno znaleźć swój odgłos u władz centralnych jak również u miejscowych a opornych piekarzy powinno się karać nie mało znaczącymi grzywnami, lecz długim więzieniem.

Ceny na rynkach wczorajszych.

W dniu wczorajszym na rynkach łódzkich panowało dość wielkie poruszenie, choć ceny pozostały bez zmiany.

Płacono za masło 4.60—6.40 zł. jajka — 2.50 zł. śmietana — 1.60 do 1.80 zł., ser — 1.40 do 1.70 zł. mleko 30 do 35 gr., kartofle 6 do 8 gr., marchew 3 do 7 gr., kalafior 30 gr. do 1 zł. rzodkiewki 15 do 25 gr., grzybki 30 do 1 zł. za litr, grzyby suszone 6 do 7 zł. kilo. (b)

Afera dyr. Samborskiego i jego kolegów

Sami nie wiedzieliśmy, kogo śmymieli.

Sledztwo w sprawie nadużyć w Bydgoskim Banku Dyskontowym przeciwko dr. Samborskiemu oraz współwinnym — zatóczyło szerokie kręgi. Jak wiadomo zarząd kasy chorych wysłał do Bydgoszczy specjalną komisję w celu poinformowania się dokładnie, co do podstaw i tła tej sensacyjnej sprawy. W związku z tem odbędzie się w dniu dzisiejszym nadzwyczajne posiedzenie zarządu kasy, który, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem komisji, powzięnie w tej sprawie ostateczne decyzje.

Według informacji sfer miarodajnych zarzut przeciwko dr. Samborskiemu deją się streścić w sposób następujący. Dr. Samborski podjął w swoim czasie starania o uzyskanie pożyczki zagranicznej w wysokości 140 tys. guldenów. Po uzyskaniu przez Bank Dyskontowy tej pożyczki dyrekcja i rada nadzorcza zaakceptowała dla pośredników w tej transakcji prowizję w wysokości około 40 tys. guldenów. Wśród tych pośredników figurowało również w księgach buchalteryjnych banku nazwisko dr. Samborskiego, jako tego, który otrzymał pewną część prowizji. Natomiast nie jest ścisłą wiadomością podana przez prasę warszawską

i krakowską, jakoby popełnił on oszustwo na szkodę banku przez dyskонтowanie fikcyjnych niezabezpieczonych weksli. Nie jest również ścisłą wiadomością, jakoby posiadał on wile w Zopotach. Analiza charakteru bydgoskiego banku dyskontowego umożliwia zapoznanie się z tłem tej sprawy. Bank Dyskontowy powstał w Bydgoszczy w okresie najcięższych prześladowań polskości w Niemczech. Powstanie jego w r. 1913 miało zapoczątkować konsolidację gospodarczą elementu polskiego. Operacje kredytowe tego banku umożliwione zostały przez ofiarność garstki robotników i inteligencji polskiej, która złożyła na ten cel swe skromne oszczędności. Gdy więc przetrzymano ciężki okres wojny i powojennego kryzysu — roztrwonienie tych funduszy publicznych wywołało w Bydgoszczy oburzenie ogólne. Dr. Samborski aresztowany został na podstawie odnośnych artykułów kodeksu pruskiego, które przewidują uwięzienie każdego, kto przyczyni się do roztrwonienia pieniędzy społecznych lub powierzonych mu. Obecnie, wobec tego, że sledztwo dobiega końca, ma być on zwolniony za kaucją 10 tys. zł.

Echa afery ławnika Bednarczyka.

Głośna swego czasu afera ławnika Bednarczyka, na tle sprzeniewierzenia majątku związku pracowników teatralnych, znajdzie w niedługim czasie swój epilog przed sądem okręgowym w Łodzi.

Jak wiadomo członkowie tego związku na tle afery ławnika Bednarczyka w magistracie, wystąpili ze wnioskiem i zgłosili swój akces, jako sekcja do związku zawodowego pracowników instytucji użyteczności publicznej.

P. Bednarczyk nie chciał jednakże wydać majątku związkowego byłym członkom. Wobec powyższego związek pracowników instytucji użyteczności publicznej skierował sprawę przeciwko p. Bednarczykowi o przywłaszczenie majątku do sądu. Jak się dowiadujemy od powiadni materiału obciążającej urzą-

śledczy przesłał do prokuratury. Jednocześnie związek otrzymał zawiadomienie z ministerstwa pracy o zlikwidowaniu według zasad prawa byłego związku pracowników teatralnych, ato wobec wystąpienia z takowego 94 członków na ogólną liczbę 113 członków.

Zaświadczenie powyższe zostało już złożone przez pracowników użyteczności publicznej w prokuraturę, tak iż w najbliższym czasie sprawę o wydanie majątku związkowego będzie rozpatrywana na najbliższym posiedzeniu sądu okręgowego.

Niezależnie od tego, jak się dowiadujemy p. Bednarczyk będzie dodatkowo pociągnięty do odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie majątku związkowego. (b)

Uchwały wiecu pracowników umysłowych

Żądają energicznej interwencji rządu.

W związku z odrzuceniem przez przemysłowców żądania zawarcia umowy pracowników biurowych zatrudnionych w przemyśle, odbył się wczoraj wielki wiec, na którym sprawę powyższą omawiano.

W referatach poza sprawę ustawy o oficjalistach i nieposzanowanie przez pracodawców ustawy o 8 godz. dniu pracy.

W rezolucjach stwierdzono, że odmowa ze strony związków przemysłowców zawarcia umowy cennikowej sodyktowana jest chęcią wyzysku soderkich rzesz pracowniczych.

Wobec powyższego wiec wyraża przeciwko tej taktyce protest i wzywa pracowników do zapisywania się w szeregi związku, celem skuteczniejszej obrony.

Co do stosowania podwyżek równoległe ze wzrostem kosztów utrzymania, to stwierdzono, że w całym szeregu zakładów przemysłowych udzielono tych podwyżek pracownikom, a w pozostałych pracownicy winni wszcząć akcję w porozumieniu

z międzyzwiązkową komisją pracowników umysłowych.

Dalej stwierdzono, że brak ustawy o oficjalistach, która by unormowała wzajemne stosunki między pracodawcą, a pracownikiem, potęguje chaos, przyczynia się do wyzysku pracowników i pozbawia ich obrony ze strony inspektora pracy.

Wobec powyższego, zebrani upowaznili międzyzwiązkową komisję, by wszczęła starania u rządu, aby sprawę tę unormował drogą dekretu z uwzględnieniem poprawek, zgłoszonych przez związki pracownicze.

Co do 8 godz. dnia pracy, zebrani stwierdzili, że przemysłowcy, nie stosując się do ustawy, zwiększają bezrobocie, wobec czego zwracają się do rządu z żądaniem poczynienia od powiednich kroków, aby ustawa o 8 godz. dniu pracy była szanowana.

W końcu zebrani zaprotestowali przeciwko zredukowaniu sum przeznaczonych na zasiłki dla bezrobotnych pracowników umysłowych i żądają podwyższenia zasiłków stosownie do podwyżki płac w przemyśle włókienniczym.

Kierownicy w szkołach powszechnych.

Przed dniem 1 września karator szkolny zamianuje około 50 kierowników szkół powszechnych, jako stałych,

gdyż wielu z obecnych kierowników pełni swe funkcje tylko czasowo (a)

opita 1/200.

Grand-Kino

Na scenie ostatnie 2 występy

B. Bronowskiego,

Felińskiej, Jastrzebskiej i Rossini

Od poniedziałku 16 sierpnia gościnne występy

Rosyjskiego Teatru

artystycznego

„Zielona Papuga“

pod dyrekcją GORJANOWA ze znaną artystką KIELCZEWSKA.

Jutrzejsza rocznica „Cudu nad Wisłą“.

W dniu jutrzejszym dorocznym zwyczajem wojsko święcić będzie rocznicę „Cudu nad Wisłą“.

Dziś wieczorem odbędzie się kapstżyk orkiestr wojskowych, zaś w niedzielę rano odbędzie się nabożeństwo w kościele garnizonowym.

Z programu tegorocznego obchodu wykreślono defiladę, ponieważ oddziały garnizonu łódzkiego znajdują się na manewrach. (b)

66 tys. otrzymali pracownicy umysłowi na sierpień.

W dniu wczorajszym zarząd funduszu bezrobocia otrzymał pismo z Warszawy, stwierdzające nieścisłość informacji o prelimitowaniu na wypłaty dla pracowników umysłowych sumy 94 tys. zł. Na cel ten wyasygnowano na miesiąc sierpień 65 tys. dla zarządu funduszu w Łodzi oraz 1 tys. dla Piotrkowa i Radomska. Wypłaty zasiłków z tej sumy rozpoczną się w początkach przyszłego tygodnia.

Pończosznicy przystąpią do strajku.

Wczorajsza konferencja w sprawie żądań podwyżkowych pończoszników nie doszła do skutku.

Pracodawcy zaproponowali podwyżkę progresywną od 4—10 procent dla poszczególnych kategorii. Przedstawiciele zaś pracowników zażądali podwyżki ryczałtowej w wysokości 25 proc. dla wszystkich.

Wobec nieustępliwego stanowiska pertraktujących, konferencję przerwano, zwołując ją na poniedziałek przyszłego tygodnia. (b)

Pzemysłowcy żyrardowscy odrzucili arbitraż.

Onegdaj odbyła się przy udziale przedstawicieli min. pracy konferencja wspólna między zarządem zakładów żyrardowskich, a przedstawicielami robotników.

Gdy konferencja do porozumienia nie doprowadziła, przedstawiciel ministerstwa zaproponował załatwienie sprawy reorganizacji pracy drogą arbitrażu.

Obie strony zastrzegły sobie prawo namysłu i wczoraj zarząd zakładów nadesłał pismo, w którym odrzucił propozycję arbitrażową, uważając, że zagadnienie reorganizacji pracy łączy się ściśle z prawnością techniczną, za którą zarząd ponosi odpowiedzialność.

W końcu tego pisma zarząd komunikuje, że do czasu przyjęcia przez robotników wszystkich postulatów firmy bez zastrzeżeń, fabryka nie zostanie uruchamiona. (b)

Ostatni miesiąc niżki taryfy za gaz.

Jedynie do końca sierpnia obowiązuje specjalna taryfa ulgowa za zużycie gazu w myśl uchwały rady nadzorczej gazowni w czerwcu.

1 września pobierana będzie już opłata 1/200. (b)

Sensacyjna sesja w sądzie okręgowym.

Rozpoczynająca się za dwa tygodnie sesja sądu okręgowego obfitować będzie w sensacyjne procesy.

Między innymi toczyć się będą rozprawy przeciwko Wojdysławskiemu i Lewinsonowi o podpalenie, przeciwko Jabłońskiemu, zabójcy Dobranickiego, oraz przeciwko zabójcy Witkowskiego — Szlenckiemu.

Wobec wielkiego zainteresowania, jakie rozprawy powyższe budzą, na niektóre z nich wydane będą bilety przez kancelarię sądową. (b.)

Likwidacja zatargu w przemyśle dzianym.

Trwający już od dłuższego czasu zatarg w przemyśle dzianym na tle żądań pracowników, został ostatecznie wczoraj zlikwidowany na konferencji w inspektoracie pod przewodnictwem inspektora Wojtkiewicza.

Z ramienia przemysłowców brali udział p. p.: dr. Hirsberg, Plihał, Neuman i Kineld. Pracowników reprezentowali: p. p.: Kazimierzczak i Tomczak.

Ustalono podwyżkę dla kilku kategorii pracowników, a więc: 1) dzieniarze — 7 proc., 2) szwaczki cerowaczki i snowaczki — 8 procent, 3) szpularki i pracownicy podwórzowi — 12 procent.

Podwyżka powyższa obowiązuje z dniem 2 sierpnia r. b. (o)

Prace komisji radzieckich.

W początkach września rozpoczyna prace komisje radzieckie, które przygotują materiały do obrad na pierwszym po wakacjach posiedzeniu rady miejskiej.

W pierwszym rzędzie toczyć się będą obrady nad budżetem miejskim na rok 1927, opracowanym już przez komisję finansowo-budżetową (b)

Jak będzie podwyższona taryfa pocztowa.

Urząd pocztowy otrzymał zawiadomienie o mającej nastąpić z dniem 1 września podwyżce taryfy pocztowej.

List zwykły w kraju kosztować będzie 20 gr., cięższy 40 do 80 gr., druki wagi ponad 1000 gr. do 2000 gramów — 60 gr., dopłata do każdego przekazu bez względu na wysokość wynosić będzie 5 gr., a przy każdej depeszy 10 gr.

Taryfa zagraniczna: za list zwykły do 20 gramów 40 gr., a za każde dalsze 20 gram. — 20 gr. kartki zagraniczne 25 gr., list pospieszny 80 gr., poleciony 40 gr. (b)

Pracownicy branży kolonialnej podejmują walkę o swe postulaty.

Przy związku zawodowym pracowników handlowych i biurowych m. Łodzi (Al. Kościuszki 21) utworzona została sekcja agentów branży kolonialnej i delikatesów. Pierwszym zadaniem tej sekcji jest poprawa bytu oraz unormowania warunków pracy i płacy agentów. W celu przeprowadzenia tych postulatów odbędzie się w niedzielę, dnia 15 b. m. o godz. 10 rano zebranie wszystkich agentów branży kolonialnej i delikatesów, na którym omówione zostaną szczegółowo wszystkie sprawy pracowników i dokonany będzie wybór kierownictwa sekcji.

Zebranie to odbędzie się w lokalu związku (Al. Kościuszki 21).

Dr. I. MARGOLIS

(starszy)

Traugautta № 12, telefon 22 56

— powrócił. —

Dalsza likwidacja minionego bezrobocia.

W urzędzie wojewódzkim ciągle konferencje.

W dniu wczorajszym zgłosiła się do urzędu wojewódzkiego delegacja komisji pięciu w osobach: p. p. Kowalkiego, Stemborowskiego i Kusińskiego do p. wojewody z prośbą o interwencję w sprawie zlikwidowania przeciągających się pertraktacji związanych z likwidacją strajku pracowników instytucji użyteczności publicznej.

Delegację przyjął p. wicewojewoda dr. Ossoliński.

Delegaci w pierwszym rzędzie poruszyli sprawę wydalonych pracowników tramwajowych. Wicewojewoda w odpowiedzi zakomunikował delegatom, że interwenjował w tej sprawie u dyr. Rynga, który kategorycznie oświadczył, iż owych 4 ch pracowników nie może pod żadnym pozorem z powrotem przyjąć do pracy.

Wobec stanowiska zajętego przez dyr. Rynga p. wicewojewoda postanowił zainteresować p. prezesa zarządu tramwajów p. Biedermana.

Z kolei delegacja poruszyła sprawę postulatów pracowników miejskich, na które to magistrat jeszcze dotychczas nie udzielił odpowiedzi urzędowi wojewódzkiemu i stara się wszelkimi możliwymi sposobami przeciwnie likwidację zatargu. P. wicewojewoda oświadczył, iż jeżeli chodzi o przeciąganie i zwleknięcie ze strony magistratu, to wiceprezydent

Wojewódzki oświadczył, że sprawa likwidacji strajku przedłuża się tylko z powodu ciężkiego stanu finansowego miasta. Następnie p. wicewojewoda zażądał od komisji, aby przedstawiła mu ustalone postulaty pracowników miejskich zgodnie z rozporządzeniem pana Prezydenta Rzplitej, postulaty powyższe urząd wojewódzki wraz ze swoim uzasadnieniem przesłał magistratowi w celu zrealizowania i zlikwidowania zatargów. Ekspertem w sprawie postulatów pracowników miejskich z ramienia urzędu wojewódzkiego będzie p. Kozłowski, inspektor samorządowy.

* * *

W dalszym ciągu poruszono na konferencji sprawę zlikwidowania postulatów pracowników kolejek dojazdowych. Jak wiadomo dyrekcja zgodziła się na 12-procentową podwyżkę, chodzi głównie o uwzględnienie pozostałych żądań.

P. wicewojewoda w sprawie postulatów pracowników kolejek dojazdowych oświadczył, że wobec tego iż pozostałe żądania noszą charakter ustawowy, przeto zażądał od związków przedstawienia odpowiednio uargumentowanych wniosków, które urząd wojewódzki po zaopiniowaniu przez sędziego inspektora pracy z poleceniem zwołania natychmiastowej konferencji likwidującej zatarg przy współudziale zainteresowanych stron.

Możliwości eksportu włókienniczego do Persji.

W swoim czasie związek eksportowy przemysłu włókienniczego wysłał z Łodzi specjalnego przedstawiciela do Persji w celu zapoznania się dokładnie z możliwościami eksportowymi manufaktury łódzkiej. Pobyt delegata tego wykazał olbrzymie możliwości eksportu gotowych towarów łódzkich oraz importu do Łodzi surowców włókienniczych z Persji, co wobec zbędności pośrednictwa przyczyniłoby się do ich potania.

Ponieważ sprawa ożywionych stosunków handlowych z Persją łączy się ściśle ze sprawą należytej komunikacji w Persji, łódzki przemysł włókienniczy podjął u rządu starania w tym kierunku, wskazując na doniosłe znaczenie tego rynku dla przemysłu polskiego. W wyniku tych przedłożeń czynniki miarodajne zain-

teresowały się sprawą wielkich projektów komunikacyjnych Persji, budową dróg bitych oraz sieci kolejowej, łączącej perskie centry przemysłowe. W ten sposób umożliwiona zostanie łódzkiemu przemysłowi włókienniczemu szybka realizacja projektu utworzenia w Persji składów konsygnacyjnych dla towarów łódzkich, co do której sfinalizowane być mają na jesieni rokowania z przedstawicielami perskich organizacji gospodarczych. Jednocześnie współpracą przemysłu polskiego pójdzie w kierunku udziału tego przemysłu w dostawach oraz przyciągnięcia polskich techników i inżynierów. W ten sposób sprawa ściśle współpracy przemysłu włókienniczego Łodzi ze sferami gospodarczymi Persji będzie mogła być zrealizowana już na jesieni.

Wybuch strajku w przemyśle jutowym.

Jak wiadomo przedstawiciele przemysłu jutowego od dłuższego czasu przewlekają sprawę udzielenia odpowiedzi na żądania podwyżkowe robotników tego przemysłu. Również i ostatnia wspólna konferencja nie doprowadziła do pozytywnych wyników. Wobec tego w niektórych fabry-

kach przemysłu jutowego proklamowany został samorzutnie strajk. Pomimo to pertraktacje przedstawicieli obu stron nie zostały przerwane i mają na celu w pierwszym rzędzie jaknajrychlejsze osiągnięcie porozumienia i zlikwidowanie samorzutnie proklamowanego strajku. (e)

Zlikwidowanie zatargu w Teatrze Miejskim.

Jak już donosiliśmy związek pracowników teatralnych wystąpił z żądaniem zawarcia umowy głównej. Dyrektor Szyfman zaproponował obniżenie płac nie godzące się również na zawarcie umowy głównej.

W sprawie tej odbyła się konfe-

rencja na której to dyrekcja Teatru Miejskiego całkowicie zaakceptowała żądania pracowników miejskich.

W dniu jutrzejszym odbędzie się konferencja pracowników teatralnych z dyrekcją Teatru Popularnego w sprawie żądań.

Walne zebranie sekcji muzycznej „Bar-Kochby“.

W ubiegłym tygodniu odbyło się w lokalu towarzystwa, Południowa 11 walne zebranie członków sekcji muzycznej.

Po zagajeniu zebrania przez p. Herszkowicza na przewodniczącego wybrano p. Kapłana.

Sprawozdanie z dotychczasowej działalności złożył p. Silber, i zostało ono jednogłośnie przyjęte, poczem

przystąpiono do wyborów nowych władz kierownictwa, w wyniku czego zostali wybrani:

Pp. U. Herszkowicz, J. D. Silber, H. Luboszycki, I. Kaplan, Bursztyn, Litwak. Poza tem przyjęto rezolucję utworzenia komisji technicznej i werbunkowej oraz o przystąpienie do urzędzenia wielkiego koncertu z okazji 10 lecia orkiestry przy stowarzyszeniu.

Bandy żebraków zalegają ulicę.

Ostatnio plaga żebractwa nawiedziła znów miasto i żebracy całymi gromadami zalegają nie tylko ulice bożnicze, ale i centrum miasta.

Zebracy łączą się w gromady i po kilku odwiedzą wszystkie sklepy dominiujące się ostro „tygodniówki“ a nie otrzymując pieniędzy obrzucają właścicieli sklepów obelgami. Sądziemy że policja zajmie się tą sprawą. (b)

„Cała Łódź mówi o tem“.

Świetna, bogata w ciekawą treść osnuta na tle stosunków naszego kołmogrodu farsa „Cała Łódź mówi o tem“ pióra Fauna i Roma oglądając codziennie tłumy widzów, zasypując frenetycznymi oklaskami cały zespół artystyczny z paniami Dunajewską i Miłkowską oraz panami Szubertem, Mrozińskim, Bieliczem, Wilczkowskim i Dębiczem na czele.

Doskonałe piosenki kompozycji K. Prosnaka bravurowo śpiewane i tańczone przez artystów wywołują niebywały humor na widowni.

LUNA.

Na gorącym uczynku

OSTATNIE 4 SEKUNDY.

In flagranti należy do tej serji obrazów, które nam Ameryka eksportuje na sezon słomianych wdowców i rzeczywistych wdówek.

Komedjo-dramat erotyczny osnuty na tle małżeńskich kaprysów milionerów odsłania przepych sypialni amerykańskiej arystokracji pieniężnej, w której czuli małżonkowie improwizują sceny zazdrości, igrając z ogniem zdrady małżeńskiej.

Niewinna a pikantna zabawka uroczej pary szczęśliwców z krainy gwiazdzistego dolara rozbraja nas swą naiwnością i sentymentem.

Jakże szczęśliwie kończy się zamęt małżeński w tej krainie mlekiem i miodem płynącej.

— Phil powraca do żony. Lili zadawała się towarzystwem „młodzieńca 114 letniego“ a „znawca“ ko biet dochodzi do wniosku że jest bałwanem — (epilog przeżyć bohaterów filmu).

OSTATNIE 4 SEKUNDY (Kobieta Demon).

Pomysł scenarjusza ciekawy. Nad przepaścią przeżywa bohater Quidam swe dzieje. Za zabójstwo przyjaciela skazany na stracenie ucieka z płonącego więzienia, by pod czas walki z kobietą — demonem stoczyć się w przepaść. Przypadek ocalił go na 4 sekundy, podczas których błyskawicznie wspomina swe życie.

Karol de Vogt świetnie wywiązał się ze swej trudnej roli. W każdym ruchu czuje się rasowego aktora.

Helena Makowska w roli demona-kobiety była zachwycająca. Posiadając świetne warunki fotogeniczne.

Makowska mimo swego idealnie szlachetnego profilu, potrafiła ujawnić całą gamę drapieżności cynicznej intrygantki, zdolnej niszczyć i serca ludzkie, ażeby osiągnąć nikczemne cele zdrączydni—szpiega.

DR. MED.

Szarłotta Eigerowa

POWRÓCIŁA.

Gdańska 46.

Tel. 7-20.

Wiadomości sportowe.

Hakoach, Wiedeń—Polonja 6:0 (4:0).

(Od specjalnego wysłannika „Wiadomości Codziennych“).

SKŁAD DRUŻYN:

„HAKOACH“

Fabian — Wegner — Feldman —
Fried — Guttman — Pollack —
Fischer — Wortman — Hess — Heasler — Razzo.

Natychmiast po przyjeździe (godz. 10.10) udałem się do hotelu, by przed meczem, z humoru jaki panował wśród gości wiedeńskich „wyczuć” w jakim nastroju przystąpi Hakoach do zawodów.

Przed hotelem grupki sportowców, debatujące gorączkowo. Wmieszalem się w najliczniejszą grupę i słucham. Dowiaduję się niezbyt pocieszających nowin a mianowicie: Jednostka Hakoach po swym turnee po Estonji wraca mocno poturbowana. Fabian wogóle nie chce grać przeciw Polonji, gdyż on najdotkliwiej zapoznał się z siłą estończyków.

Mocno speszony udaję się na górę do pokoi zajmowanych przez gości. Po drodze zmuszony jestem trzykrotnie legitymować i nareszcie dostaję się na drugie piętro. Tam dowiaduję się, że z p. Arturkiem Baarem widzieć się nie mogę, gdyż wyszedł na miasto. Nolens volens wchodzi do pierwszego lepszego pokoju i dobrze trafiam. Na łóżku leży Fabian. Serdecznie mnie wita. Pamięta mnie jeszcze ze swych występów łódzkich. Miły mój rozmówca po twierdza wszystko prawie to co słyszałem przed hotelem, pociesza mnie jednak, że nawet kilku rezerwowych graczy sporosta w zupełności swemu zadaniu. Nim się obejrzałem przeszła godzina na przyjemnej pogawędce z sym patycznym goalkeeperem wiedeńskim.

Nie chcę zakłócać spoczynku Fabiana i żegnam się z nim stając sobie „randkę” w szatni.

Nastrój przed meczem.

Począwszy już od godziny 4 po poł. tysięczne rzesze publiczności ciągną w kierunku Agrykoli. Tramwaje przepelnione, a konduktorzy nie zatrzymują wozów na poszczególnych przystankach, wiedząc, że wagony opróżnią się całkowicie przy rogu Aleji Ujazdowskich i Pięknej. Sznury samochodów suną również w kierunku boiska, to już śmietanka warszawska, którą nie byle sensacja wyciąga z domu, śpieszy obejrzeć najsilniejszą drużynę żydowską.

W szatniach.

W szatniach Polonji pokój. Gracze rażno ubierają się w ubranka sportowe. Poszczególni gracze udzielają sobie rad: „Grunt obstaw Wortmana, ty trzymaj Hessego, a ty pilnuj Fischera. Nagle wrzawa i przeciągłe trąbki samochodów. To Hakoach przyjechał. Prędko wybiegam z szatni i podchodzę do Fabiana, który mi oznajmia, że drużyna występuje w komplecie. Jedynie Fabian nie będąc pewien czy wytrzyma przez 90 minut w bramce prosi by rezerwa była gotowa go zastąpić każdej chwili. Kierownictwo Hakoachu się zgadza i Duldig przebiera się na wszelki wypadek.

Na trybunach.

Na trybunach podniecenie wielkie. Publiczności z niewidzianą dotąd niecierpliwością oczekuje rozpoczęcia meczu. Wokół słychać gorączkowe debaty. Wszyscy twierdzą to samo — Hakoach wygra. Jedynie przypuszczalny wynik następcza pole do kłótni. Najwięcej dało się słyszeć głosów że wiedeńscy wygrają w stosunku 3:0 lub 4:2.

Ciekawie wygląda publiczność. Obok sportowców silnych, ogorzałych ...Żydzki o długich siwych brodach.

Nareszcie koło szatni daje się słyszeć przeciągły gwizdek, znak rozpoczęcia gry, oczekiwany z taką niecierpliwością.

Na boisko wbiega rażno jedenastka Hakoachu. Frenetyczne oklaski witają wiedeńczyków. Chwilę potem wbiega Polonja, również gorąco oklaskiwana.

Do kompletu na boisku zjawia się pan Grabowski i gra się rozpoczyna.

Przebieg gry.

Hakoach rozpoczyna. Piłkę podaną przez Gutmana łapie Fischer, który po ominięciu Maderskiego podciąga i silnie centruje do środka. Centra ta staje się lupem Bułanowa, który też silnym wykopem przenosi grę na połowę biało-niebieskich. Polonja silnie

prze naprzód i w pierwszych piętnastu minutach, daje się zauważyć przewagą gospodarzy.

Zimowski stwarza swymi centrami bardzo często niebezpieczne sytuacje pod bramką Hakoachu, lecz obrona a w szczególności Fabian niweczą wszelkie zakusy bramkowe przeciwnika.

W 7 minucie Zimowski centruje na bramkę, Fabian nie spodziewając się strzela nie ustawił się, lecz szybka jego orientacja, wyjaśnia sytuację i piłka odbita napiętką wraca z powrotem.

W 11 minucie Alaszewski przerywa się i nie zatrzymując piłki silnie strzela w lewy róg. Już slychać na trybunach okrzyk „gol, gol”. Jednak i tym razem Fabian w ostatniej chwili wyjaśnia sytuację silnym wykopem.

W tej fazie gry otrząsa się Hakoach i przypuszcza całą serję ataków na bramkę gospodarzy. Dopiero w 21

minucie cyfrowo daje się zauważyć przewagą żydowskiej drużyny. Hoffman wysawa piłkę Heaslerowi, który z 15 metrów strzałem w róg zdobył pierwszego gola.

1 : 0

Nie zrażona tym Polonja zrywa się i energicznie atakuje. Bułanów przez dziera się i centruje: Feldman wybija na korner — niewyzyskany.

W 25 minucie Alaszewski wysawa piłkę Bułanowski, który zostaje na pola karnym ręką zatrzymany przez Wegnera.

Sędzia przerywa grę i dyktuje rzut karny. Wielkie poruszenie na trybunach, Polonja ma okazję do zdobycia honorowego gola. Egzekutorem rzutu karnego jest Loth St. Zmylony jednak przez Fabiana strzela w aut.

Fischer produkuje coraz więcej sytuacji podbramkowych.

W 32 minucie Wortman pomimo robinzonady Olewskiego strzałem przyziemnym zdobywa gola.

2 : 0

Dwa kornerzy zdobyte przez Hakoach są obronione przez pomoc, która po drugie bramce zaczyna grać w defenzywie.

Po trzecim kornerze dla Wiedeńczyków Guttman dalekim silnym strzałem powiększa rezultat. Minuta 37

3 : 0

Razzo słaby początkowo wykazuje swoje wielkie zdolności sprinterskie. Z podania też jego w 43 minucie Hess zdobywa ostatnią bramkę przed pauzą

4 : 0

Po przerwie Hakoach przygniata swą przewagą doszczętnie gospodarzy, którzy niebezpieczną sytuację wyjaśniają wykopem piłki na aut względnie na korner.

Olewski przytomnie broni, śliczne główki gości.

W 20 minucie Polonja zdobywa korner, pięknie wybity, a volcem skierowany na bramkę. Niweczy strzał ten Fabian broniąc napiętką.

W 28 minucie strzela Wortman z podania Razzo, piątego gola.

5 : 0

Następnie najpiękniejszy moment u Fabiana. Dwukrotny strzał napada Polonji F skacząc z jednego rogu bramki do drugiego w końcu wyjaśnia sytuację, parując piłkę na korner.

Padają jeszcze trzy kornerzy dla Hakoacha i wreszcie w 43 minucie Wortman po raz ostatni amieszcza piłkę w siatce

6 : 0

Kornerów 11:7 dla Hakoacha
Sędziował p. Jerzy Grabowski dobrze.

Hakoach wykonał swą ekstraklasę, badząc wielki podziw nawet wśród swych przeciwników.

Ocenę graczy jak również wywiady zamieścimy z powodu braku miejsca w numerze dzisiejszym, we wtorkowym dziale sportowym. N.

Kalendarzyk sportowy na dziś i jutro.

1) Sobota, dnia 14 b. m. o godz. 17.00 na boisku W. K. S. odbędą się rewanżowe zawody między najsilniejszą żydowską drużyną łódzką Hakoachem a W. K. S.

2) Godz. 17.00, boisko w Parku Radogovia—Pogoń, sędzia: p. Anders. Niedziela, dnia 15 b. m. o godz. 10.30, boisko na ul. Wodnej: Ł. T. S. G.—Union, sędzia: p. Pędzimaż.

Godz. 11.00, boisko Sokoła w Zgierzu: Konstantynowski K. S.—Makabi, sędzia: p. Binke.

Boisko P. T. C. w Pabjanicach: Zjednoczenie—Burza, sędzia: p. Pietsch

Godz. 15.00, boisko D. O. K.: Turyści II—Samson, sędzia: p. War-dąszkiewicz.

Godz. 16.00, boisko Zgierskiego Tow. T. U. R.—Sokół, sędzia: p. Raetig.

O godz. 17.00 odbędą się zawody o mistrzostwo Polski między Turystami a Ruchem.

Sensacyjne to spotkanie odbędzie się na boisku W. K. S.

Godz. 17.00, boisko Sokoła w Zgierzu: Rudzkie T. S. G.—Orle, sędzia: p. Busiakiewicz.

SKŁAD REPREZENTACJI POLSKI PRZECIWKO WĘGROM.

Kapitan związkowy p. Tadeusz Synowiec wystawił już reprezentację piłkarską Polski na mecz międzypaństwowy z Węgrami w Budapeszcie. Skład ten przedstawia się następująco: Szumiec (Cracovia) ze względu na to, że Domański wyjechał z Warszawią do Bułgarii; Kaczor (Wisła), Karasiak (WKS) Łódź, Chrościński (Cracovia), Kuchar (Pogoń), Zastawniak (Cracovia), Kubiński (Cracovia), Batsch (Pogoń), Kałuza (Cracovia), Staliński (Warta) i Szperling (Cracovia). Rezerwa: Milde (ŁTSG-Łódź), Spojda (Warta). Sędziuje p. Fabris z Jugosławji. Powyższe spotkanie odbędzie się w dniu 20 b. m.

Latający pastor.

Olimpijski mistrz Liddell, który obecnie, jako pastor, przebywa w Chinach, nie zaniedbał lekkiej atletyki i na ostatnich zawodach wygrał bieg 100 m. (10,9) i 400 m. (49 s.).

Amerykańscy piłkarze w Europie.

Paryż, 9. VIII. Według doniesień z Nowego Jorku, amerykańska drużyna piłkarska Red Grange, zamierzana na jesieni roku bieżącego urządzić tournée piłkarskie po Europie. Amerykanie rozegrają prawdopodobnie sześć spotkań w Anglii i Niemczech. (c)

Doroczny bieg kolarski o puchar „Resursy“.

Odbyty w dniu dzisiejszym bieg kolarski o puchar prezesa „Resursy“ p. Wagnera zgromadził na starcie 10 klubów. Start i meta były w Aleksandrowie, trasa wynosiła 70 klm. Do biegu stawały drużyny składające się z 4 zawodników, przyczem liczony był czas pierwszych trzech. Drużynowo pierwsze miejsce zajęło P.T.C., osiągnąjąc ogólny czas 7 godz. 14 min. 14 sek., 2) Ł. K. S. — 7:14:14,6, 3) T.Z.S. 4) Resursa. Indywidualnie pierwszy przebył taśmę Waliński (T.Z.S.) przed Millerem (Union) i Szenrokiem (P. T. C.). (c)

Ukazał się świeży numer pisma tygodniowego „PRAWDA”

TREŚĆ NUMERU:

Organizacja naczelnych władz wojskowych. Kto powinien być ministrem wojny? Ferje sejmowe. Terminowy handel dewizami. Z za kordonu czeskiego (List z Pragi). Władysław Studnicki. Monopol Tytoniowy. E. W. Zieliński. Fala konjunktury. P. Z. List z Algieru. Stefan Heflich-Piotrowski. O sto lat wstecz. M. B. Bądźmy silni. L. Brun. Mój świat. J. Stycz. Z tysiąca i jednej nocy. Rynek pieniężny i giełda. Awil Język międzynarodowy. Dr. Ign. Wieniewski.

Piecyki i Kuchenki

szamotowe własnego wyrobu można tylko dostać u
M. NIRENBERGA, Zgierska 13
w cenie od 45 zł. i na dogodnych warunkach.

KRYSTAŁI

Przyjmuje wszelkie roboty:

czyszczenie szyb wystawowych, fabrycznych i prywatnych domów, cyklinowanie, drutowanie i froterowanie posadzek, sprzątanie biur i mieszkań.

Ceny konkurencyjne.

Firma „KRYSTAŁ”, Piotrk. 97.

PIERWSZA ŁÓDZKA Chemiczna farbiarnia futer

W. SCHÖNMANA, ul. Gdańska 8, front, II p.
Farbuje wszelkiego rodzaju futra na wszystkie kolory odświeża (sztrajchuje) używane: wydry, skunksy, małpy, nurki, sobole, foki etc. na kolor naturalny, sposobem elektrycznym podług najnowszego systemu lipskiego. Również lisy, szopy, amerykańskie opsy farbuje się na kolor skunksowy. Popielice na kolor soboli i fok. Czyszczenie białych futer. . . . Garbowanie. Z powodu kryzysu ceny niskie.

Tapicersko-Dekoracyjna Pracownia

otomany (kanapki), krzesła, kosełki i matrace.
G. Lewkowicz,
Łódź, Północna 5
Sprzedaż na raty i za gotówkę.

UWAGI! Kto chce mieć eleganckie i trwałe **MEBLE** może nabyć po cenach konkurencyjnych (prawie darmo 60 proc. taniej) tylko we firmie **M. FOGEL**, Główna 47. Na miejscu wielki wybór własnego wyrobu.

Tanio, bo w prywatnym mieszkaniu!
FUTRA wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie
I. OPATOWSKI
Nowomiejska 27— tel 46-08—

8-kl. Gimnazjum Męskie
z prawami gimnazjów państwowych
L. SZAKINA w ŁODZI, ul. Piotrkowska № 18.
Kancelaria przyjmuje zgłoszenie nowowstępujących uczniów codziennie od godz. 11 do 1 po poł.
Dyrektor **A. RUSSAK**.

Na dogodnych warunkach!

poleca łóżka metalowe, wózki spacerowe, materace wyścielane, materace druciane oraz materace do meblowych łóżek podług miary „Patent”, umywalki, rowery angielskie i francuskie oraz części rowerowe kupuje się najtaniej i na najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie
„DOBROPOL” Łódź, Piotrkowska 73, w podwórzu

Ratujecie zdrowie!
Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że **75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.**
Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materii.
Syenne od 45 lat w całym świecie
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA
jak to stwierdzili prof. Berliński, uniwersytetu Dr. v. Leyden, Dr. Martin, Dr. Hochfloetter i wielu innych wybitnych lekarzy są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka usuwają obstrukcję (zatwardzenie) są niezastąpionym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcje organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złotymi medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.
Cena pudełka zł. 1.50, podwójne pudełko zł. 2.50.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Wystrzegajcie się bezwartościowych naśladownictw.
Reprezentant na Polskę: **Józef Grossman**, Warszawa, Chmielna № 49.

Ogłoszenia „BIP”a

Reklama „BIP”a

W dniu 10 b. m. zgubiono na Al. Kościuszki portfelik damski, zawierający różne drobniaki oraz kluczyki. Łaskawy znalazca zechce zwrócić zgubę do biura ogłoszeń „Bip”.

Student udziela lekcji w zakresie gimnazjalnym. Specjalność: polski, łacina, i matematyka. Zawadzka 21, Baum

Zgubiono portfel zawierający kartę pobytu wydana w Łodzi na imię Józefa i Emilji Petz zam. przy ul. Radwańskiej 50, weksle na 175 zł. z wyst. N. Dimetman na 1300 rbl. blanco, wyst. Roch Jalocha oraz 350 rbl., wyst. Golke.

Kinematograf „OSWIATOWY”
Wodny Rynek
DLA DOROSŁYCH! od 10 sierpnia r. b. DLA DOROSŁYCH!
600.000 FRANKÓW MIESIĘCZNIE
10 akt. w rolach głównych Mikołaj Kolin, H. Darły i K. Vanel
Następny program: „Hrabia Monte Cristo”
DLA MŁODZIEŻY DLA MŁODZIEŻY!
WŁADCA TAGHORY (Wśród małp i tygrysów).
Dramat w 12-tu częściach.

Dr. **Z. Maków**
choroby wewnętrzne i kobiece
przeprowadził się na ul. Wschodnią 51.

Anglik udziela lekcji angielskiego. W domu codziennie od 2 do 3 po poł. Wilson, Cegielniana 70. 914

Wykwalifikowana maszynistka poszukuje zajęcia w godz. popołudniowych. Oferty sub. „Maszynistka” do adm. „Wiad Codz.”

Wychowanie, utrzymanie, pomoc w nauce otrzymują dzieci inteligentnych rodziców w obszernym słonecznym mieszkaniu. Opieka odpowiedzialna. Oferty sub. „Opieka”, 909

Hebrajskiego i przedmiotów judaistycznych udziela nauczyciel szkół prywatnych. Plac Wolności 6, poprz. oficyjna. 525

Kino „NOWOŚCI”
DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!
— Uroczą — **PEARL WHITE** — w — amerykańska — obrazie
Indyjski Testament
dalszy ciąg i zakończenie filmu **W podziemiach drapacza nieba**
UWAGA: Streszczenie 1-ej serii przed rozpoczęciem każdego seansu.
Ceny miejsc codziennie na wszystkie seanse:
III m. — 30 gr., II m. — 60 gr. I m. — 75 gr.

Biuro ogłoszeń H. FALLEK
w Krakowie, Bonerowska 11
przyjmuje wszelkie ogłoszenia i reklamy do pism krajowych i zagranicznych.

Dr. med. **L. Prybulski**
Zawadzka 1. Telefon Nr. 25-38.
Choroby skórne włosów, weneryczne i moczołciowe (leczenie światłem)
Lampa kwarcowa i promieniami Roentgena.
Przyjmuje od 9—2 i od 5—8
Dla pań od 4—6
Oddzielna poczekalnia.

Kupię dobrze prosperujący dom **w Berlinie**
za sumę do dolarów 10.000.
Oferty sub. „Czysta hipoteka” proszę składać do administracji „Wiad. Codz.” 657

Zgubił rewolwer Mauser kal. 7.65 № 197641, Zezwolenie wydane na nazwisko Rosenfeld Andrzeja 7, m. 8.

NOWY ROZKŁAD JAZDY.
Ważny od 15 maja 1926 roku.

ŁÓDŹ—FABRYCZNA (odchodzące).	7.28 — z Kuluszek — Sosnowiec.	12.07 do Poznania — Berlina luksusowy.
1.40 — pociąg miejscowy do Kuluszek, połączenie z Warszawą, Skarżyskiem, Tarnobrzegiem	9.40 — z Częstochowy.	13.43 — do Warszawy.
7.00 — pociąg miejscowy do Kuluszek.	10.25 — ze Skarżyska i Warszawy.	18.19 — do Warszawy luks.
7.50 — pociąg miejscowy do Warszawy bezpośredni.	12.40 — z Kuluszek.	15.15 — do Lwowa
9.05 — osobowy do Tarnobrzegu.	13.26 — ze Skarżyska.	19.10 — do Ostrowia, połączenie z Poznaniem.
10.50 — miejscowy do Kuluszek (tylko w niedzielę i święta od 1 czerwca do 15 września).	14.50 — z Sosnowca i z Częstochowy.	20.25 — do Gdańska i Płocka
11.50 — miejscowy do Kuluszek, połączenie z Warszawą.	16.18 — z Warszawy.	20.55 — do Krakowa
13.25 — do Kuluszek, połączenie z Warszawą.	20.01 — z Tarnobrzega.	22.07 — do Ostrowia.
14.55 — miejscowy do Kuluszek.	20.25 — z Kuluszek, Częstochowy i Krakowa.	23.34 — posp. do Poznania.
15.50 — do Kuluszek, połączenie z Krakowem i Częstochową.	21.30 — z Kuluszek, z Warszawy.	23.58 — do Kutna.
16.40 — do Częstochowy.	22.17 — pociąg miejscowy z Warszawy.	ŁÓDŹ—KALISKA. (przychodzące).
19.30 — do Warszawy.	23.20 — miejscowy z Kuluszek (tylko w niedzielę i święta od 1 czerwca do 15 września).	1.49 — z Warszawy posp.
19.41 — do Skarżyska.	ŁÓDŹ—KALISKA (odchodzące).	3.05 — z Ostrowia
20.20 — miejscowy do Kuluszek.	2.04 — do Ostrowia.	6.03 — z Krakowa
22.58 — miejscowy do Kuluszek, połączenie z Krakowem, Warszawą i Częstochową.	3.17 — do Warszawy.	6.34 — z Poznania posp.
ŁÓDŹ—FABRYCZNA (przychodzące).	6.42 — do Warszawy posp.	7.00 — z Ostrowia.
1.00 — z Kuluszek.	7.15 — do Warszawy.	8.45 — z Gdańska
4.40 — z Kuluszek—Kraków—Sosnowiec.	7.40 — do Ostrowia, połączenie z Poznaniem.	8.55 — z Poznania.
	8.00 — do Kuluszek	10.17 — ze Lwowa
	9.05 — do Poznania i Ciechocinka (przez Kutno)	11.59 — z Warszawy luks.
	12.58 — do Ostrowia, połączenie z Poznaniem.	(poniedziałek, czwartki i soboty).
		12.45 — z Warszawy.
		13.10 — z Kutna
		13.28 — z Ostrowia.
		18.11 — z Poznania luks (środa, piątek i niedziela).
		18.23 — z Kuluszek
		19.25 — z Poznania.
		20.15 — z Płocka i Ciechocinka.
		21.52 — z Warszawy.
		23.25 — z Warszawy posp.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE 8 gr. za wiersz milimetry, jednołamowy (na stronie 10 lamów), w tekście 40 gr. (strona 4 łamy). NADESLANE: nekrologi 30 gr. ZAMIEJSCOWE: o 50 proc. drożej, a ZAGRANICZNE: o 100. DROBNE: 10 groszy, Poszukiwanie pracy 5 groszy. **Prenumerata:** w Łodzi 4 zł 20 gr. miesięcznie, zamiejscowa 5 zł. 20 gr. miesięcznie, zagranicą 7 zł. 20 gr. Odnośnienie do domów 30 gr. miesięcznie.